

AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ TÖRTÉNETE, INTÉZMÉNYEI

I. Az integráció története:

1. 1951: Európai Szén –és Acélközösség (ESZAK, Montánunió) megalakul: tagjai Franciaország, BENELUX államok (Belgium, Hollandia, Luxemburg), NSZK, Olaszország
2. 1957: Római Szerződések (előző hat ország részvételével) két szervezetet hoznak létre:
 - a. *EGK (Európai Gazdasági Közösség):* céljuk a vámok leépítése, az áru, tőke, munkaerő és szolgáltatások szabad áramlásának megteremtése
 - b. *EURATOM (Európai Atomenergia Közösség):* célja az atomenergia békés hasznosítása
3. 1967: Európai Közösségek létrejötte: egyesítik az ESZAK-ot, az EGK-t és az EURATOM-ot.
4. Mivel hatékony volt az országok együttműködése, egyre többen kérték a felvételüket. Bővítés:
 - a. 1973: Dánia, Írország, Nagy-Britannia
 - b. 1981: Görögország
 - c. 1986: Spanyolország, Portugália
 - d. (1990: NSZK és NDK egyesül)
 - e. 1995: Svédország, Finnország, Ausztria (EU-15)
 - f. 2004. május 1.: Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Magyarország, Szlovénia. Málta, Ciprus görög lakta területei (10 ország)
 - g. 2007: Románia, Bulgária (EU-27)

II. Legfontosabb szervek:

1. Európai Parlament:
 - Az uniós polgárok által közvetlenül megválasztott szerv
 - Feladatai folyamatosan bővülnek: jogalkotás, ellenőrzés, beleszól a költségvetésbe
 - Megválasztott képviselők pártonként foglalnak helyet
2. Európai Bizottság:
 - Kormányként működik
 - Feladata: döntés-előkészítés, jogszabály-kezdeményezés
 - Szupranacionális (nemzetek feletti) intézmény
 - A biztosok szakterületenként látják el a feladatokat
3. Tanács:
 - a) *Európai Unió Tanácsa: (Miniszterek Tanácsa)*
 - Fő döntéshozó szerv
 - Ágazatonként vannak tanácsok, amelyben a tagállamok szakminiszterei vesznek részt
 - b) *Európai Tanács:*
 - Alapvető politikai kérdésekben dönt
 - Tagjai a tagországok állam –és kormányfői
 - Az elnöki tisztséget félévente váltják
4. Európai Bíróság:
 - Hatásköre részben kiterjed a tagállamokra, részben a közösségi intézmények feladatainak teljesítésével kapcsolatos jogi kérdésekkel foglalkozik
5. Európai Számvevőszék:
 - Az EU pénzügyeivel foglalkozik
 - Feladata az Unió kiadásainak és bevételeinek, és ezek célszerű felhasználásának ellenőrzése
6. Európai Központi Bank:
 - Feladata az euró kibocsátása, működtetése és stabilitásának megőrzése

GLOBALIS PROBLÉMÁK

Globális=egész Földre kiterjedő, egész Földet érintő

I. Természeti problémák:

1. Természeti erőforrások fogyatkoznak:
 - Egyre kevesebb az energiahordozó (kőolaj, földgáz, kőszén)
 - Egyre nagyobb a fogyasztói társadalom energiaigénye
2. Egyre nagyobb a környezet terhelése:
 - Külszíni bányászat, víz –és légszennyezés, nukleáris szennyezés

3. Globális környezetszennyezés alakult ki:

- *Vékonyodó ózonpajzs:* káros UV-sugarak elérik a felszínt, ami megbetegedéseket okozhat
- *Élővilág pusztulása:* fajok kihalása
- *Talajpusztulás és a termőterületek csökkenése* miatt csökken a mezőgazdasági termőterületek aránya
- *Éghajlatváltozás:* nő a földi középhőmérséklet; szélsőséges időjárási viszonyok gyakrabban fordulnak elő; sarki jég olvadása és a világóceán szintjének megemelkedése

4. Globális természeti problémák megoldása: Nemzetközi összefogásra van szükség!

Példák:

- 1972: ENSZ környezetvédelmi világkonferencia Stockholmban
- 1992: ENSZ Környezet és Fejlődés konferenciája Rio de Janeirowan a fenntartható fejlődés kérdéseiről (úgy kell kielégíteni a fogyasztási igényeket, hogy közben ne legyen veszélyben az emberiség jövője)
- 1998: Kiotoi konferencia a gázkibocsátásról

FEJLŐDŐ ORSZÁGOK PROBLÉMÁI

1. Észak-dél ellentét: Fejlett északi országok és a hozzájuk képest fejletlen déli országok közti különbségek gazdasági és társadalmi értelemben meghatározóak

2. Gyarmati múlt következményei:

- a. *Elmaradt a gazdaságuk:* mezőgazdaság és a bányászat meghatározó és fejletlen az infrastruktúra
- b. *Kiéleződnek a nemzeti és törzsi ellentétek:* a gyarmatosítók ezeket korábban tompították
Következménye: rendszeres politikai zavargások, fegyveres konfliktusok, szélsőséges esetben népirtások
- c. *Gyors népességnövekedés:* XX. sz. második felében jellemző a népességtöbbség (nagyon gyorsan kezd el nőni a lakosság) főleg Afrika és Ázsia országában
Következményei:
 - Tömeges szegénység, éhezés
 - Városokba vándorlás a valamivel jobb munkafeltételek miatt (nyomornegyedek kialakulásához vezet)
 - Külföldre vándorlás (idegengyűlölet megjelenése)
 - Nehéz a fejlesztés: magas az analfabéták aránya, rossz egészségügyi és higiéniai viszonyok
- d. *Éhezés, szegénység:* Gyors népességnövekedéssel nem tud lépést tartani a mezőgazdaság fejlődése:
Következménye:
 - Élelmiszerhiány
 - Egyoldalú táplálkozás
 - Élelmiszersegélyek: rendszeresen érkeznek ezekbe az országokba, de hosszú távon ez nem jelent megoldást. Fontos szervezet: FAO (ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete)
- e. *Eladósodás:* Világpiacon mint élelmiszer –és nyersanyag-exportáló országok vannak jelen. Késztermékeket kell vásárolniuk, amelyek világpiaci ára magasabb, mint a nyersanyagoké
Következmény: egyre több hitel felvételére kényszerülnek